

Sevilla
Habemeajaja

ESTONIA TEATER

Gioacchino Rossini

SEVILLA HABEMEAJAJA

Il barbiere di Siviglia

Koomiline ooper kahes vaatuses

Cesare Sterbini libreto
Pierre Augustin Beaumarchais'
sanimelise näidendi järgi

Tõlkinud Mall Sarv

Esiendus 23. veebruaril 1994

Dirigendid
VELLO PÄHN
JÜRI ALPERTEN
Lavastaja
GEORG MALVIUS (Rootsi)
Dekoratsioonid
LARS-ERIK LINDÉN (Rootsi)
Kostüümid
MATHIAS CLASON (Rootsi)
Koormeisterid
JÜRI RENT
ANNE DORBEK
Kontsertmeisterid
RIINA PIKANI
AARNE TALVIK
HELIN KAPTEN
Lavastaja assistent
TIIT TRALLA
Jumestus ja parukad
ROBIN KARLSSON (Rootsi)
Valguskunstnik
MATS LYBERG (Rootsi)
Kostüümide viimistlus
KRISTA SAAR
Dekoratsioonid maalinud
JÄRVI KOTKAS
Orkestri kontsertmeister MATI UFFERT
Etenduse juht PEETER KARELL

"Sevilla habemeajaja"

Uus seiklus

Kui lõppes viimane "Viuldaja katusel" etendus, mille lavastamise au mulle siin Estonia Teatris osaks sai, oli mul tunne, nagu oleks lõpule jõudnud ka minu Eesti-seikluse üks osa. Aga see jättis tihltlasi võimaluse ka uueks seikluseks, "Sevilla habemeajajaks".

Sest loomine on seiklus, nagu on seiklus ka nendele teostele uue elu andmine, mis loodetavasti toovad rõõmu neile, kes seda vastu võtavad - publikule.

Kui etendus on läbi, on väike Sevilla küla pikka aega tagasi koos oma koloriitsete elanike ning nende unistustega armastusest, rahast ning sisukamast elust, saanud publikule lähedasemaks.

Võib-olla võlub muusika teid sama moodi nagu ta köitis mind, kui ma seda esimest korda kuulsin. Sest selles ju ongi kunsti mõte - puudutada vaataja tundeid ja intellekti. Teravad elamused, mis loodetavasti muudavad meie elu rikkamaks.

Minule on minu teine Eesti seiklus Estonia Teatris olnud rõõmustav ning ma olen väga tänulik nendele, kes on tööd teinud minuga koos, eesti näitlejatele ja tehnilisele personalile, rootsi meeskonnale, kes Rootsi Instituudi abiga on saanud etenduse valmimisele kaasa aidata, ning ennekõike teile, kes te tulite vaatama seda, milline on meie töö tulemus.

Soovin Teile ilusat õhtut

Georg Malvius

Tegelased

Krahv Almaviva - tenor
Doktor Bartolo - bassbariton
Rosina, tema kasutütar - sopran
Figaro, habemeajaja - bariton
Don Basilio, lauluõpetaja - bass
Berta, Bartolo majapidajanna - metsosopran
Fiorillo, krahvi teener - bariton
Ambrogio, Bartolo teener - bass
Ohvitser - bass
Notar

Sisu

I vaatus

Õö väikeses külas. Almaviva ja külameestest koosnev "orkester" mängivad Rosinale serenaadi. Saabub Figaro, tuntud Sevilla habemeajaja (ja mitte ainult). Figaro tunneb Almaviva ära ja on nõus krahvi Rosina kosimisel abistama. Ilmubki Rosina. Doktor Bartolo lahkub majast ja Almaviva jutustab Rosinale, et ta on vaene üliõpilane Lindoro, ja muidugi - armunud. Figaro mõtte töötab loodetava tasu valgusel kiiresti: ta soovib krahvil riietuda sõduriks ja nii Bartolo majja tungida, lisaks veel mängida purjusolekut.

Doktor Bartolo maja. Rosina kirjutab Lindorole kirja. Tuleb Figaro, et rääkida Rosinale Almaviva majjatungi plaanist, kuid Bartolo segab neid. Bartologa on kaasas muusikaõpetaja Don Basilio, kes leiab, et krahvi on lihtne tekitada, tuleb lahti lasta laimujutt. Figaro, kes on seda pealt kuulnud, teeb Rosinale teatavaks, et Lindoro armastab neiu. Ta soovib Rosinal Lindorole kirjutada ja -ennäe! - kiri ongi juba valmis!

Tagasitulnud Bartolo avastab, et Rosina on kirja kirjutanud: üks paberileht on puudu, sulge on teritatud... ning soovib Rosinal teinekord valetamisel targem olla. Kõputus: saabub purjus sõdur, krahv Almaviva muidugi. Bartolo püüab temast lahti saada. Almaviva-Lindoro püüab Rosinale kirja üle anda, Bartolo näeb seda, kuid neiu jõuab vahetada kirja arve vastu. Puhkeb paras märul. Kära peale ilmub vahtkond. Ohvitser tahab Almavivat arreteerida, kuid viimane tõestab, et on kõrgemal kui seadused... Miski tundmatu sõlmib kõiki kokku. Esimese vaatuse lõpp on reaktsioon sündmusele väljaspoolt. TUNDMATU...!?

II vaatus

Bartolol on kahtlus, et "tundmatu sõdur" oli Almaviva. Kõputus teatab uue muusikaõpetaja tulekust - muidugi taas ümberriietunud krahv Almaviva. Andes Bartolole Rosina kirja, võidab Almaviva doktori usalduse.

Rosina tunneb "muusikaõpetaja" ära ning algab laulutund. Sellest inspireerituna laulab ka Bartolo. Figaro tuleb Bartolo habet ajama. Bartolol on

dilemma: kas jätta Rosina ja "muusikaõpetaja" kahekesi või minna ise kõrvaltoast Figarole vajalikke instrumente tooma. Siiski saadab ta kõrvaltuppa Figaro, kes saab niimoodi kätte rõduukse võtme, mille abil keskööl majja tungida.

Don Basilio saabumine ajab plaanid peaaegu sassi. Ometi õnnestub noortel muusikaõpetajale selgeks teha, et ta on tõepoolest "haige". Lõpuks reedavad armastajad end ikkagi Bartolole.

Kui "külalised" on välja visatud, käib Bartolo välja trumbi: tema käes on Rosina kiri Almavivale, st. Lindorole, mis tõendab, et noormehe plaanid Rosina suhtes polenud tõsised. Hingehädas nõustub Rosina abielluma Bartologa. Berta kommenteerib seda kõike omal moel.

Keskõisest tormist hoolimata saabuvad Almaviva ja Figaro, põrkudes Rosina jäisusele. Segadused klaaritakse. Bartolo poolt tellitud notar saabub just õigel ajal, et noored paari panna. Bartolo jääb hiljaks... Pole kerge olla vana ja armastada noort kaunist neidu. Suurest pühitsemisest võtab osa ka Figaro koos oma armsatatu Susannaga.

Synopsis

Act I

Night in a small village. Almaviva and the "orchestra" of the villagers serenading Rosina. Figaro, Sevilla's ubiquitous barber, appears. Recognizing the Count, he immediately offers to assist his suit. Rosina herself appears. Bartolo leaves and the Count calls out to Rosina that he is a poor student called Lindoro who loves her desperately. Encouraged by her reply, he engages Figaro to outwit Bartolo. The first plan is to disguise the Count as a soldier billeted on Bartolo's house-hold; Figaro's additional idea is that the soldier should pretend to be drunk.

The house of Don Bartolo. Rosina writes a letter for her lover Lindoro who in reality is Count Almaviva. Figaro arrives and is about to tell her the plan when, hearing Bartolo, he has to hide. Bartolo is joined by Don Basilio, the music master, who proposes to unleash a hurricane of malicious rumours about the Count. Figaro, who has overheard it all, warns Rosina, and he tells her that Lindoro is in love with her. She is delighted, and Figaro asks her to write a letter to him. Despite pretended reluctance, she has a letter already prepared.

Bartolo returns and immediately sees that she has been writing and that a sheet of paper is missing. Brushing aside her ingenious explanations, he warns her that she needs to be more subtle to trick him. A knocking is heard: it is a drunken soldier (the Count). Bartolo tries to deny him lodging. Rosina arrives and he tries sheet of paper is missing. Brushing aside her ingenious explanations, he warns to slip her a note while Bartolo is looking for the papers which exempt him from military billets. Bartolo sees the note and, although Rosina gets it first and

substitutes the laundry list. It is only resolved when an officer of the watch arrives to investigate the racket. He prepares to arrest the soldier, who secretly shows him proof that he is a nobleman and thus above the law. Something unknown puts together everybody. The end of the first act is a reaction on a treat from outside... THE ANKNOWN...?!

Act II

Bartolo is worried that the soldier may have been an agent of Count Almaviva. More knocking announces the arrival of a new music master (the Count again) standing in for Don Basilio, who is said to be ill. His elaborate politeness arouses Bartolo's suspicions but, when he produces Rosina's letter, claiming to have acquired it from another of the Count's lovers and suggesting that it is used to show Rosina that the Count is playing with her affections. Bartolo's confidence in the "music master" is established.

Rosina recognizes the new arrival immediately and in her music lesson sings of how feeble tyranny becomes when faced with true love. This inspires Bartolo to sing himself. Figaro returns and insists on shaving Bartolo to give the lovers a chance to plan their escape. Figaro succeeds in getting the key to Rosina's balcony; but suddenly Don Basilio arrives. Eventually the Count manages to confuse Bartolo and persuade Basilio that he really is ill and must go back to bed at once, assisted by a purse.

Alone at last, the lovers arrange to elope at midnight, but Bartolo is on the alert. Overhearing them, he throws the conspirators out of the house before the Count can explain to Rosina the trick of giving her letter to Bartolo to disarm his suspicions. Bertu, on her own, reflects on the contrast with her own single state. Meanwhile Basilio is back, and Bartolo, realizing that the "music master" must have been the Count, decides to act at once. Despatching Basilio to fetch a lawyer, he shows the letter to Rosina, suggesting that her young man is working for Count Almaviva. She is appalled. With sorrow she agrees to marry him and confesses to the plan to elope that night. Thus, when midnight comes, with a storm raging outside, the conspirators are met by a furious Rosina. At once the Count reveals that Lindoro and Almaviva are one and the same. All is well, and they fall into each other's arms while Figaro tries to hurry them away. But then they discovered their ladder has gone. Trapped, they decide to brazen it out.

Basilio and the notary arrive and are swiftly persuaded (with a jewel backed up by a loaded pistol) to join with the Count. By the time Bartolo returns, the young lovers are married and he is too late. Indeed, as Figaro points out, removing the ladder was a useless precaution. The old man, Bartolo is alone! It's hard to be old and in love with a young beautiful girl. The feast is big. Everybody celebrates even Figaro with his love Susanna.

Gioacchino Rossini (1792-1868)

sündis 29. veebruaril 1792 Pesaros lihtsate vanemate lapsena. Tema isa Giuseppe töötas tapamajas, aga oli ühtlasi ka moosekant. Ema Anna laulis isegi solistina orkestri saatel, tõsi küll, ümbruskonna laatadel. Kuna noorel Gioacchinol oli ilus hää, laulis ta juba varakult kirikukooris. Muusikaõpinguid alustas ta 1802. aastal Lugos. 1804. aastal kolis Rossinide pere Bolognasse, samal aastal kirjutas noor Rossini kuus sonaati kahele viiulile, tsellole ja kontrabassile. 1805. a. saab temast Bologna Accademia Filharmonica, hiljem ka sealse konservatooriumi õpilane. 1806. aastal kirjutab oma esimese ooperi "Demetrio ja Polibio" (esietendus Roomas 1812. a.). See aasta 1812 on talle hullumeelne - lavale tuleb tervelt viis ooperit. Ooperid tulevad järjest: "Itaallanna Alziiris", "Türklane Itaalias", "Tankred", "Varasjata harakas", "Othello", "Tuhkatriinu", "Elisabeth, Inglise kuninganna".

1822. aastal abiellus Rossini lauljatar Isabella Colbraniga. Samal aastal kohtus ta Viinis Ludvig van Beethoveniga ja Carl Maria von Weberiga. Samast aastast hakkavad nõrgenema tema suhted Itaaliaga, järjest enam aega veedab ta Prantsusmaal, aga ka Inglismaal, Austrias... 1827. aastal sureb Rossini ema. Selle kaotuse järel ei leia helilooja kaua hingerahu, kuigi 1829. a. jõuab edukalt vaatajani ooper "Wilhelm Tell". 1831. aastast tekivad abieluprobleemid: Rossini ei kirjuta enam muusikat ja Isabella ei laula enam. 1832. aastal jätab Isabella mehe maha ning Rossini sõlmib uue suhte Olympe Pelissieriga. Samal ajal kirjutab ta oma kuulsat "Stabat Materit". 1837. aastal lahutavad Rossinid oma abielu. Pärast Isabella surma 1845. a. abiellub Rossini Olympe'iga. Loomingu hulk väheneb aasta-aastalt. Ooperitest jääbki "Wilhelm Tell" viimaseks. Üldse on Rossini kirjutanud neid 40. 1855. aastast asub Rossini lõplikult Prantsusmaale, kus ta kohtub oma ajastu selliste suurkujuga nagu Wagner, Verdi, Gounod, Liszt. Rossini suri 13. novembril 1868 Pariisi lähedal Passys.

Rossini ja tema "Sevilla habemeajaja" ajapeglis

- 1732 sündis Pierre Augustin Beaumarchais
- 1740 sündis Giovanni Paisiello
- 1755 esietendus PAB näidend "Sevilla habemeajaja"
- 1799 suri Pierre Augustin Beaumarchais
- 1782 tuli lavale Paisiello "Sevilla habemeajaja"
- 1786 esietendus Mozarti "Figaro pulm"
- 1791 esietendus Mozarti "Võlulööb", Mozart suri
- 1792 sündis Rossini
- 1797 sündis Franz Schubert
- 1797 sündis Gaetano Donizetti